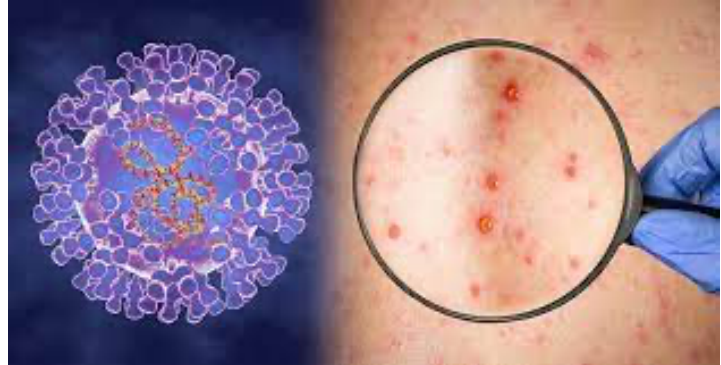

Δρ. Μανόλης Αγγελάκης
Ιατρός Βιοπαθολόγος, Κλινικός Μικροβιολόγος,
Δ/ντής Διαγνωστικού Τμήματος και Εθνικών Εργαστηρίων Αναφοράς Δημόσιας Υγείας

Ενημέρωση σχετικά με την ευλογιά των πιθήκων

Ανασκόπηση γεγονότων

Σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (ECDC), το πρώτο κρούσμα ευλογιάς των πιθήκων αναφέρθηκε από την Υπηρεσία Ασφάλειας Υγείας του Ηνωμένου Βασιλείου (UKHSA) στις 7 Μαΐου 2022 και πιστεύεται ότι εισήχθη στη χώρα. Στις 14 Μαΐου 2022, εντοπίστηκαν δύο ακόμη κρούσματα στο Ηνωμένο Βασίλειο, στο ίδιο νοικοκυριό, αλλά χωρίς πρόσφατο ιστορικό ταξιδιού και καμία επαφή με την περίπτωση που αναφέρθηκε στις 7 Μαΐου. Άλλα τέσσερα κρούσματα επιβεβαιώθηκαν από το UKHSA στις 16 Μαΐου, επίσης χωρίς πρόσφατο ιστορικό ταξιδιού σε ενδημικές περιοχές και δεν ανήκαν στις επαφές των κρουσμάτων που αναφέρθηκαν στις 7 και 14 Μαΐου. Όλες οι περιπτώσεις που αναφέρθηκαν στις 16 Μαΐου ήταν άτομα αυτοπροσδιοριζόμενα ως άνδρες, τα οποία είχαν σεξουαλική επαφή με άνδρες (MSM). Επιπροσθέτως, στις 18 Μαΐου, η Πορτογαλία ανέφερε πέντε επιβεβαιωμένα κρούσματα ευλογιάς των πιθήκων και περισσότερα από 20 ύποπτα κρούσματα. Όλες οι περιπτώσεις αφορούσαν νεαρούς άνδρες στην περιοχή της Λισαβόνας και την κοιλάδα του Τάγου. Η Ισπανία ανέφερε επίσης οκτώ ύποπτα κρούσματα.

Μετάδοση

Η ευλογιά των πιθήκων είναι μια ζωνόσος με τυχαίες ανθρώπινες λοιμώξεις που εμφανίζονται συνήθως σε δασικές περιοχές της Κεντρικής και Δυτικής Αφρικής. Προκαλείται από τον ιό της ευλογιάς των πιθήκων που ανήκει στην οικογένεια των ορθοποξικών ιών (Orthopoxvirus). Τα βασικά υπόδοχα (reservoirs) παραμένουν άγνωστα, αν και είναι πιθανό να βρίσκονται στα τρωκτικά. Η επαφή με ζωντανά και νεκρά ζώα μέσω του κυνηγιού και της κατανάλωσης κρέατος άγριων θηραμάτων είναι γνωστοί παράγοντες κινδύνου. Η μετάδοση από ζώο σε άνθρωπο (ζωονοσογόνος) μπορεί να συμβεί από την άμεση επαφή με το αίμα, τα σωματικά υγρά, τις δερματικές πληγές ή τους βλεννογόνους μολυσμένων ζώων. Η δευτερογενής - ή από άνθρωπο σε άνθρωπο - μετάδοση είναι σχετικά περιορισμένη. Η μόλυνση μπορεί να προκύψει από στενή επαφή με αναπνευστικές εκκρίσεις, δερματικές βλάβες ενός μολυσμένου ατόμου ή από πρόσφατα μολυσμένα αντικείμενα. Η μετάδοση μέσω σταγονιδίων και αναπνευστικών σωματιδίων συνήθως απαιτεί παρατεταμένη πρόσωπο με πρόσωπο επαφή, η οποία θέτει σε μεγαλύτερο κίνδυνο τους εργαζόμενους στον τομέα της υγείας και τα μέλη των νοικοκυριών των ενεργών περιπτώσεων λοίμωξης. Η

μεγαλύτερη τεκμηριωμένη αλυσίδα μετάδοσης σε μια κοινότητα ήταν έξι διαδοχικές λοιμώξεις από άτομο σε άτομο. Η κάθετη - από τη μητέρα στο έμβryo - μετάδοση μπορεί επίσης να συμβεί μέσω του πλακούντα (συγγενής ευλογιά των πιθήκων).

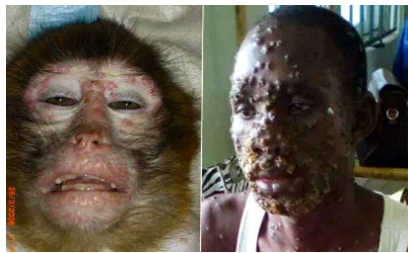
Συμπτώματα

Η περίοδος επώασης - διάστημα από τη μόλυνση έως την έναρξη των συμπτωμάτων - της ευλογιάς των πιθήκων είναι συνήθως από 6 έως 13 ημέρες αλλά, μπορεί να κυμαίνεται και από 5 έως 21 ημέρες. Η μόλυνση μπορεί να χωριστεί σε δύο στάδια:

- Το πρώτο στάδιο (διαρκεί 0-5 ημέρες) χαρακτηρίζεται από πυρετό, έντονο πονοκέφαλο, λεμφαδενοπάθεια (πρήξιμο των λεμφαδένων), πόνο στην πλάτη, μυαλγία (μυϊκοί πόνοι) και έντονη εξάντληση (έλλειψη ενέργειας). Η λεμφαδενοπάθεια είναι ένα χαρακτηριστικό γνώρισμα της ευλογιάς των πιθήκων σε σύγκριση με άλλες ασθένειες που μπορεί αρχικά να εμφανίζονται με παρόμοια συμπτώματα (ανεμοβλογιά, ιλαρά, ευλογιά).

- Στο δεύτερο στάδιο, το εξάνθημα του δέρματος συνήθως εμφανίζεται μέσα σε 1-3 ημέρες από την εμφάνιση πυρετού. Το εξάνθημα τείνει να συγκεντρώνεται περισσότερο στο πρόσωπο και τα άκρα. Προσβάλλει δε, το πρόσωπο (στο 95% των περιπτώσεων) και τις παλάμες

των χεριών και τα πέλματα των ποδιών (στο 75% των περιπτώσεων). Επίσης, επηρεάζονται οι στοματικοί βλεννογόνοι (στο 70% των περιπτώσεων), τα γεννητικά όργανα (30%), οι επιπεφυκότες (20%), καθώς και ο κερατοειδής. Το εξάνθημα εξελίσσεται διαδοχικά από κηλίδες (βλάβες με επίπεδη βάση) σε βλατίδες (ελαφρώς ανυψωμένες

σταθερές βλάβες), κυστίδια (βλάβες γεμάτες με διαυγές υγρό), φλύκταινες (βλάβες γεμάτες με κιτρινωπό υγρό) και κρούστες που στεγνώνουν και πέφτουν. Το πλήθος των βλαβών κυμαίνεται από μερικές έως αρκετές χιλιάδες. Σε σοβαρές περιπτώσεις, οι βλάβες μπορεί να συνενωθούν μέχρι να απομακρυνθούν μεγάλα τμήματα του δέρματος.

Η ευλογιά των πιθήκων είναι - συνήθως - μια αυτοϊούμενη ασθένεια με τα συμπτώματα να διαρκούν από 2 έως 4 εβδομάδες. Τα σοβαρά περιστατικά εμφανίζονται συχνότερα μεταξύ των παιδιών και σχετίζονται με την έκταση της έκθεσης στον ιό, την κατάσταση της υγείας του ασθενούς και τη φύση των επιπλοκών. Οι επιπλοκές της ευλογιάς των πιθήκων μπορεί να περιλαμβάνουν δευτερογενείς λοιμώξεις, βρογχοπνευμονία, σήψη, εγκεφαλίτιδα και μόλυνση του κερατοειδούς με επακόλουθη

απώλεια όρασης. Το ποσοστό θνησιμότητας της ευλογιάς των πιθήκων έχει κυμανθεί μεταξύ 0 και 11 % στο γενικό πληθυσμό και ήταν υψηλότερο μεταξύ των παιδιών μικρότερης ηλικίας.

Διάγνωση

Η κλινική διαφορική διάγνωση η οποία πρέπει να ληφθεί υπόψη, αφορά σε άλλες εξανθηματικές νόσους όπως ανεμοβλογιά, ιλαρά, βακτηριακές λοιμώξεις του δέρματος, ψώρα, σύφιλη και αλλεργίες σε

φάρμακα. Τα καλύτερα κλινικά δείγματα για τη διάγνωση της ευλογιάς των πιθήκων είναι από τις δερματικές βλάβες. Τα δείγματα πρέπει να φυλάσσονται σε στεγνό, αποστειρωμένο σωληνάριο (χωρίς μέσα μεταφοράς ιού) και να διατηρούνται σε χαμηλή θερμοκρασία. Η αλυσιδωτή αντίδραση πολυμεράσης (PCR) είναι η προτιμώμενη εργαστηριακή εξέταση για τη διάγνωση δεδομένης της ακρίβειας και της ευαισθησίας της. Η μοριακή εξέταση σε δείγματα αίματος δε συνίσταται λόγω της μικρής διάρκειας της ιαμίας.

Συμβουλές Διαγνωστικού Τμήματος Ε.Ι.Π.

Εκτός από τη συνεχή ανίχνευση επαφών και τον εντοπισμό πηγών, η αναζήτηση περιστατικών και η τοπική επιτήρηση θα πρέπει να ενισχυθούν στην ευρύτερη κοινότητα, καθώς και σε χώρους πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας φροντίδας υγείας. Κάθε ασθενής ύποπτος για την ευλογιά των πιθήκων θα πρέπει να διερευνάται και να απομονώνεται με υποστηρικτική φροντίδα κατά τη διάρκεια της λοιμώδους περιόδου - στάδια επώασης και μόλυνσης- αντίστοιχα. Η έγκαιρη ανίχνευση των επαφών, τα μέτρα επιτήρησης και η ευαισθητοποίηση των παρόχων υγειονομικής περίθαλψης είναι απαραίτητα για την πρόληψη περαιτέρω δευτερογενών κρουσμάτων και την αποτελεσματική διαχείριση της τρέχουσας έξαρσης κρουσμάτων. Επιπλέον, μπορεί να εξεταστεί και η ανάπτυξη φαρμακευτικών εναλλακτικών στο πλαίσιο ερευνητικών πρωτοκόλλων.

Οι εργαζόμενοι στον τομέα της υγείας και οι φροντιστές ασθενών με ύποπτη ή επιβεβαιωμένη ευλογιά πιθήκου θα πρέπει να εφαρμόζουν τυπικές προφυλάξεις ελέγχου της μόλυνσης από επαφή και σταγονίδια. Η διαχείριση των δειγμάτων που λαμβάνονται από άτομα με υποψία λοίμωξης ή από ζώα με υποψία μόλυνσης με τον ιό της ευλογιάς των πιθήκων, θα πρέπει να γίνεται κάτω από συνθήκες ασφάλειας από εκπαιδευμένο προσωπικό και σε κατάλληλα εξοπλισμένα εργαστήρια βιοασφάλειας επιπέδου τρία.

Πρέπει να τονιστεί η σημασία της υγιεινής των χεριών με τη χρήση σαπουνιού και νερού ή απολυμαντικού με βάση το οινόπνευμα.